

T.C.
ANKARA
4. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2014/850
KARAR NO : 2016/260

REKABET KURUMU
Tarih : 05.05.2016
Sayı : 2968

DAVACI : MURAT ORHAN
Fahrettin Kerim Gökay Cad. Bestekar Saadettin Kaynak Sokak
No:2 Altunizade Üsküdar/İSTANBUL

DAVALI : REKABET KURUMU Bilkent/ANKARA
VEKİLİ : AV. NAGEHAN ÖZSEYHAN (Aynı Yerde)

MÜDAHİL (DAVALI) : KARDEMİR KARABÜK DEMİR ÇELİK SAN.VE TİC.A.Ş.
VEKİLİ : AV. SONER ALKAN
Kardemir A.Ş. Hukuk Müşavirliği / KARABÜK

DAVANIN ÖZETİ : Karabük Demir Çelik San. ve Tic. A.Ş. tarafından üretilen mamülün büyük kısmının bağlantılı aile şirketlerine satıldığı, yüksek fiyatlı alım tekliflerinin göz ardı edildiği, diğer şirket alımlarında teslimatların geciktirilerek pazarda faaliyet gösteren teşebbüslerin zor durumda bırakıldığı iddiası ile ilgili olarak davacı tarafından yapılan şikayet başvurusu neticesinde soruşturma açılmasına gerek bulunmadığına dair Rekabet Kurulu'nun 19/12/2013 tarih ve 1371/964-411 sayılı kararının; coğrafi pazar tanımının Türkiye Cumhuriyeti sınırları olarak değerlendirilmesinin yanlış olduğu, bahsi geçen teşebbüslerin imtiyazlı satışlar çerçevesinde hammaddelerin %40'lık kısmının neredeyse tamamını, Kardemir yönetimini kontrol etmeleri nedeniyle imtiyazlı satışların büyük bir kısmını satın alarak civar haddehanelerin hammadde alımını neredeyse imkansız hale getirdiği, coğrafi pazarın Karabük-Zonguldak Bölgesi olarak değerlendirilmesi gerektiği ve bu nedenle Kardemir'in bölge pazarına hakim durumda olduğu, bu durumun rekabeti engellediği nedeniyle hukuka aykırı olduğu ileri sürülerek iptali istenmektedir.

SAVUNMANIN ÖZETİ : Dava konusu kararında coğrafi pazar tanımının doğru şekilde tespit edildiği, Karabük Demir Çelik San. Ve Tic. A.Ş.(Kardemir)'nin coğrafi pazara hâkim konumunda olmadığı, bu nedenle 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun 4. ve 6. maddelerine aykırılık bulunmadığı, dava konusu işlemin mevzuata ve hukuka uygun tesis edildiği, haksız açılan davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

MÜDAHİL SAVUNMASININ ÖZETİ: Davacının üretici olmadığı Kardemir'in büyük rakiplerinden Kaptan Demir Çelik End. ve Tic. A.Ş.'de satış müdürü olarak çalıştığı ve davayı açmakta hukuki yararı ve dava ehliyetinin olmadığı, Rekabet Kurumu'nun kararındaki coğrafi pazar tespitinin doğru olduğu, davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Ankara 4. İdare Mahkemesi'nce dava dosyası incelenerek işin gereği görüşüldü:

Dava, Karabük Demir Çelik San. ve Tic. A.Ş. tarafından üretilen mamülün büyük kısmının bağlantılı aile şirketlerine satıldığı, yüksek fiyatlı alım tekliflerinin göz ardı edildiği, diğer şirket alımlarında teslimatların geciktirilerek pazarda faaliyet gösteren teşebbüslerin zor

T.C.
ANKARA
4. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2014/850
KARAR NO : 2016/260

durumda bırakıldığı iddiası ile ilgili olarak davacı tarafından yapılan şikayet başvurusu neticesinde soruşturma açılmasına gerek bulunmadığına dair Rekabet Kurulu'nun 19/12/2013 tarih ve 1371/964-411 sayılı kararının iptali istemiyle açılmıştır.

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunu'nun 3. maddesinde hâkim durum, "Belirli bir piyasadaki bir veya birden fazla teşebbüsün, rakipleri ve müşterilerinden bağımsız hareket ederek fiyat, arz, üretim ve dağıtım miktarı gibi ekonomik parametreleri belirleyebilme gücü" şeklinde tanımlanmakta iken, 7. maddesinde; "Bir ya da birden fazla teşebbüsün hakim durum yaratmaya veya hakim durumlarını daha da güçlendirmeye yönelik olarak, ülkenin bütünü yahut bir kısmında herhangi bir mal veya hizmet piyasasındaki rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğuracak şekilde birleşmeleri veya herhangi bir teşebbüsün ya da kişinin diğer bir teşebbüsün mal varlığını yahut ortaklık paylarının tümünü veya bir kısmını ya da kendisine yönetimde hak sahibi olma yetkisi veren araçları, miras yoluyla iktisap durumu hariç olmak üzere, devralması hukuka aykırı ve yasaktır. Hangi tür birleşme ve devralmaların hukuki geçerlilik kazanabilmesi için Kurula bildirilerek izin alınması gerektiğini Kurul, çıkaracağı tebliğlerle ilan eder." hükmüne yer verilmiştir.

Yine aynı Kanunu'nun 4. maddesinde; "Belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri hukuka aykırı ve yasaktır. Bu haller, özellikle şunlardır: a) Mal veya hizmetlerin alım ya da satım fiyatının, fiyatı oluşturan maliyet, kar gibi unsurlar ile her türlü alım yahut satım şartlarının tesbit edilmesi, b) Mal veya hizmet piyasalarının bölüşülmesi ile her türlü piyasa kaynaklarının veya unsurlarının paylaşılması ya da kontrolü, c) Mal veya hizmetin arz ya da talep miktarının kontrolü veya bunların piyasa dışında belirlenmesi, d) Rakip teşebbüslerin faaliyetlerinin zorlaştırılması, kısıtlanması veya piyasada faaliyet gösteren teşebbüslerin boykot ya da diğer davranışlarla piyasa dışına çıkartılması yahut piyasaya yeni gireceklerin engellenmesi, e) Münhasır bayilik hariç olmak üzere, eşit hak, yükümlülük ve edimler için eşit durumdaki kişilere farklı şartların uygulanması, f) Anlaşmanın niteliği veya ticari teamüllere aykırı olarak, bir mal veya hizmet ile birlikte diğer mal veya hizmetin satın alınmasının zorunlu kılınması veya aracı teşebbüs durumundaki alıcıların talep ettiği bir malın ya da hizmetin diğer bir mal veya hizmetin de alıcı tarafından teşhiri şartına bağlanması ya da arz edilen bir mal veya hizmetin tekrar arzına ilişkin şartların ileri sürülmesi, Bir anlaşmanın varlığının ispatlanamadığı durumlarda piyasadaki fiyat değişmelerinin veya arz ve talep dengesinin ya da teşebbüslerin faaliyet bölgelerinin, rekabetin engellendiği, bozulduğu veya kısıtlandığı piyasalardakine benzerlik göstermesi, teşebbüslerin uyumlu eylem içinde olduklarına karine teşkil eder. Ekonomik ve rasyonel gerçeklere dayanmak koşuluyla taraflardan her biri uyumlu eylemde bulunmadığını ispatlayarak sorumluluktan kurtulabilir." hükmüne yer verilirken, 6. maddesinde ise; "Bir veya birden fazla teşebbüsün ülkenin bütününde ya da bir bölümünde bir mal veya hizmet piyasasındaki hakim durumunu tek başına yahut başkaları ile yapacağı anlaşmalar ya da birlikte davranışlar ile kötüye kullanması hukuka aykırı ve yasaktır. Kötüye kullanma halleri özellikle şunlardır: a) Ticari faaliyet alanına başka bir teşebbüsün girmesine doğrudan veya dolaylı olarak engel olunması ya da rakiplerin piyasadaki faaliyetlerinin zorlaştırılmasını amaçlayan eylemler, b) Eşit durumdaki alıcılara aynı ve eşit hak, yükümlülük ve edimler için

T.C.

ANKARA

4. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2014/850

KARAR NO : 2016/260

farklı şartlar ileri sürerek, doğrudan veya dolaylı olarak ayırmacılık yapılması, c) Bir mal veya hizmetle birlikte, diğer mal veya hizmetin satın alınmasını veya aracı teşebbüsler durumundaki alıcıların talep ettiği bir malın veya hizmetin, diğer bir mal veya hizmetin de alıcı tarafından teşhiri şartına bağlanması ya da satın alınan bir malın belirli bir fiyatın altında satılmaması gibi tekrar satış halinde alım satım şartlarına ilişkin sınırlamalar getirilmesi,d) Belirli bir piyasadaki hakimiyetin yaratmış olduğu finansal, teknolojik ve ticari avantajlardan yararlanarak başka bir mal veya hizmet piyasasındaki rekabet koşullarını bozmayı amaçlayan eylemler,e) Tüketicinin zararına olarak üretimin, pazarlamanın ya da teknik gelişmenin kısıtlanması.” hükmüne yer verilmiştir.

Dava dosyasının incelenmesinden, Karabük Demir Çelik San. ve Tic. A.Ş. tarafından üretilen mamülün büyük kısmının bağlantılı aile şirketlerine (Yolbulan, Çağ Çelik ve Çelsantaş) satıldığı, yüksek fiyatlı alım tekliflerinin göz ardı edildiği, diğer şirket alımlarında teslimatların geciktirilerek pazarda faaliyet gösteren teşebbüslerin zor durumda bırakıldığı iddiası ile ilgili olarak davacı tarafından davalı idareye başvuruda bulunduğu, anılan başvuru üzerine dava konusu karar ile soruşturma açılmasına gerek bulunmadığına karar verilmesi üzerine bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Uyuşmazlık konusu olayda; başvurunun konusunun kütük satışlarına ilişkin olduğu, her bir demir çelik şirketinin, ürettiği kütüğün tamamını nihai ürüne dönüştürerek tüm katma değeri elde etmesinin en rasyonel davranış olduğu, ancak nihai ürüne yönelik talep yetersizliği ya da müşteri portföyünde yaşanan sorunlar nedeniyle demir çelik tesislerinin sık sık kütük satışı gerçekleştirmekte oldukları ve böylelikle bir kütük pazarının oluştuğu, dolayısıyla ilgili ürün pazarının kütük pazarı ve ilgili coğrafi pazarın ise Türkiye olarak belirlendiği görülmüştür.

Diğer yandan; Kardemir ürünlerinin satış politikasını yönetim kurulu ve genel kurul kararlarıyla belirlenmiş olan koşullara bağlı kalarak oluşturduğu ve uyguladığı, 2005 yılında, yeni yapılacak ray profil haddehanesi için kaynak temin etmek amacıyla gönüllü hissedarların sahip olduğu hisselerin, SPK'nın izni alınarak teminat olarak yatırıldığı ve bloke ettirildiği, bunun karşılığında teşebbüsün, hisselerini bloke ettiren hissedarlarına ön alım hakkı tanındığı, bu durumun Kardemir hissedarları arasında eşitsizlik yarattığı gerekçesiyle SPK tarafından uygulamanın kaldırılmasının talep edildiği ve uygulamanın 15/07/2011 tarihinde sonlandırıldığı, bunun üzerine Kardemir A.Ş. tarafından 19/08/2011 tarihinde “Yeni Satış Prosedürü” ilan edildiği, bu prosedüre göre Kardemir hisse senedini en az üç ay süreyle elinde bulunduran ortaklara günlük toplam üretimin Kardemir ihtiyaçları dışında kalan miktarının %40'ı oranındaki miktar öncelikli mal alım hakkı olarak tanındığı, satış prosedürüne göre Kardemir tarafından satışı yapılacak ürün tonajı ve fiyatının internet sitesinde açıklandığı, satış departmanına başvurularak alım talebi yazdırıldığı ve bu yollar haricinde gelen taleplerin dikkate alınmadığı, bu koşullara ilaveten satış listesinde belirlenen fiyatlar dışında satış yapılmadığı, ön alım hakkının kullanılmasının fiyat değişikliği oluşturmadığı, alıcıların üç ay önceden alım miktarını belirtmek ve sipariş tarihindeki fiyatı kabul etmek şartıyla teklif verebildiği, Çelsantaş'ın 2012 yılı ve 2013 yılının ilk altı ayında ön alım hakkını kullanmamasına rağmen tonaj olarak geçmiş yıllardaki alımlarını sürdürdüğü, aynı dönemde Çağ Çelik'in de ön alım hakkı kullanmadığı ve kütük alımlarında ithalat yolunu tercih etmeye başladığı görülmektedir.

Yine pazar paylarına ilişkin olarak ise; Kardemir, Yolbulan, Çağ Çelik ve Çelsantaş'ın

T.C.
ANKARA
4. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2014/850 *
KARAR NO : 2016/260

kütük tüketimine yönelik toplam pazar paylarının % 4,5 olduğu, ayrıca Kardemirin 2009 yılı itibariyle kütük üretiminde pazar payının % 5,34 olduğu ve son yıllarda bu oranın gerilediği ve pazarda hakim durumda olmadığı anlaşılmıştır.

Bu durumda; sektördeki üreticilerin hemen hemen tüm bölgelere satış yapabildikleri dikkate alınarak ilgili coğrafi pazarın "Türkiye" olarak belirlendiği, Kardemirin pazarda hakim durumda olmadığı, Kardemir'in hâkim durumda olduğu ve bir reddetme eyleminin gerçekleştiği varsayılsa dahi, kütüğün Kardemir'den temin edilmesinin vazgeçilmez nitelikte olmadığı, önalım hakkı kapsamında temin edilebilecek ürünlerin üretimin ancak %40'ı için kullanılacağı dolayısıyla üretimin %60'ının firmalardan gelen talepler doğrultusunda tonaj dağılımı yapılarak satılabileceği, bahsi geçen şirketlerin temin ettiği ürünlerin yüksek bir oranının ithalat yoluyla edinildiği, kütüğün Kardemir'den temin edilmesinin vazgeçilmez nitelikte olmadığı, dolayısıyla reddetme eyleminin hâkim durumun kötüye kullanılması olarak değerlendirilemeyeceği, ayrıca teşebbüslerin işbirliği sonucu ulaşabilecekleri pazar gücünün çok düşük seviyelerde olduğu söz konusu işbirliğinin, herhangi bir şekilde piyasa şartlarını etkilemesi, pazara giriş engeli oluşturması alıcı yada satıcı gücü oluşturmasının olası olmadığı ve işbirliği etkileri yönüyle 4. madde kapsamında bir ihlalin söz konusu olmadığı sonucuna varıldığından, dava konusu kararda hukuka ve mevzuata aykırılık bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle, davanın **reddine**, aşağıda dökümü yapılan 263,10-TL Yargılama giderinin davacı üzerinde bırakılmasına, Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca belirlenen 1.000,00-TL avukatlık ücretinin davacıdan alınarak davalı idareye verilmesine, müdahil tarafından yapılan 36,00-TL yargılama giderinin davacıdan alınarak müdahile verilmesine, kararın kesinleşmesinden sonra artan posta ücretinin davacıya iadesine, kararın tebliğini izleyen günden itibaren 30 gün içerisinde Danıştay'a temyiz yolu açık olmak üzere 29/01/2016 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan
NAZMIYE KILIÇ
32651

Üye
SUAT ZARARSIZ
119363

Üye
MEHMET AKİF KARA
124784

YARGILAMA GİDERLERİ :
Başvurma Harcı : 25,20 TL
Karar Harcı : 25,20 TL
YD+YD İtz. Harcı : 110,10 TL
Posta Gideri : 102,60 TL
TOPLAM : 263,10 TL

Ey/24.02.2016
13.04.2016